

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO ZABAVNI LIST ZA SLOVENSKE DRUŽINE.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.
Naročnina je za vse leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 stot.
Posamezne številke po tobakarnah stanejo 10 stotink.

Dopise je pošiljati pod naslovom: Uredništvo „Druž. Prijatelja“ v Trstu, ul. Vincenzo Bellini št. 2, IV. n. naročnino, oglase in reklamacije pravništvu: Rojan št. 4, (Ivan Gorjup).
Poštno - hranilničnega računa št. 64.139.

Brez službe. (Črtica. — Spisala Pepca.)

Bilo je prvega decembra 1907. Rozalija se je zbudila iz težkih sanj in spoznala še težji svoj položaj. Danes mora zapustiti službo. Pred 14 dnevi je njena gospa velela z odločno besedo: „Rozalija, ne smeš več pri nas biti, saj veš, da mi potrebujemo zdravega, krepkega dekleta, ki more bdeti po noč in jutraj zgodaj vstajati. Ti si pa bo'na, zato nas moraš zapustiti. Pri tem ostane, da veš pravočasno, kaj in kako“.

Rozalijo so zalile solze, ustnici je stisnila, da zaduši jok in vzdih. Prsi so ji drhte. Sreče je pokalo. Globoko se je priklonila, poljubila gospej roko in v tla zroč hitela v svojo sobico. Ko je za seboj zaprla vrata, se ji je globok vzdih izvil iz prsi — in pretrgano ječanje je bilo izrazito znamenje njenega notranjega gorja. — Potegnila je iz žepa rožnatec, odprla molitvenik in iskala v njem listo podobico katera ji je bila na ljubša. Bila je to podobica Brezmadežne Matere Božje. Položila jo je na mizo nasloneč jo na zid in — začela pred tem oltarčkom (saj gospoda ni pustila nikakega krščanskega znamenja na zidu) — moliti sv. rožni venec. Spati se ji ni mudilo, če tudi je bila trudna — in boleha. Čakati je morala, dokler se gospodične hčere vrnejo iz gledališča.

Ko je zmolila, je začela pospravljati svoje reči v kovčeg. Ni imela s tem mnogo truda, ker je znala vse držati v najlepšem redu. Vendar se ji je bridko storilo, da mora radi šibkega zdravja zapustiti to sicer dobro službo. Človeško srce je že tako da je nekam otožno in potrto, ko se pripravljamo s pospravljanjem na ločitev.

Štirinajst dni je minilo hitro, prehitro. Vsak dan je Rozalija molila pred svojim oltarčkom, kar ji je ostajalo časa, je šivala, pletla — in razmišljala, kaj pa potem — — — — —, ko zapustim to službo.

Iz hiše ni smela nikamor. Z veliko potrpežljivostjo, pridnostjo in lepim obnašanjem si je bi'la komaj izprosila ključ, da sme v jutru k prvi sv. maši. No tedaj ni čas, da si išče službo. Molila

je in prosila tako zaupno tako goreče, da je skoraj pozabila na svoj revni stan. Največ tolažbe je dobivala pri pogostem sv. Oblajilu.

Ob treh se je zbudila prvega decembra in potem ni mogla več zatisniti očesa. Vstala bi precej, toda bala se je, da ne bi gospode motila. Zato je morala počakati še par ur. Ti dve uri sta biti polni bridkosti in skrbi. Rozalija je vedela, da se mora še tisti dan umesti, še kovčega ni smela pustiti tam. Kam naj gre v tem pokvarjenem mestu? Sama, ko kamen na cesti. Hočeš, nočeš, morala je od hiše.

Vratarica ji je čez stopnice pomagala nesti kovčeg do vrat. Rozalija se je vrnila v stanovanje, da se poslovi od gospe in drugih. Slovo je bilo kratko le mali otročički so zagnali nedolžni jok, ko so videli, da se Rozalija ločuje. Danes so se bili izvenredno zgodaj vzbudili, kakor da bi slutili to kar se je imelo zgoditi.

Rozalija je bila sedaj prosta. Tri velikih vratih je nekoliko postala in zrla razne obraze mimoidočih ljudi — — — — — Gledala je nemo nanje, kakor človek, katerega prevladuje notranja bolelost.

Mimo vrat so šli pijanci, so šli ponočnjaki, so šle razuzdanke, je šel redar, so šli vojaki, delavci, delavke, okoličanske prodajavke, šli so ljudje raznih stanov in starosti.

Rozalija je bila žalostna in najraje bi se na glas razjokala. V tem hipu zagleda, ko nesó duhovnik sv. Popotnico v bližnje stanovanje. Dekle zdrkne na kolena in moli Najsvetejše. Neka skrivna moč jo sili, da se pridruži tistim ženicam, ki so spremljale skritega Kralja nebeškega. Šla je z njimi.

V prvem nadstropju je umirala dvajsetletna hči bogate družine. Na plesu se je bila prehladila. Rozalija, ki je imela čas, je ostala tu, dokler je duhovnik opravil vse. Nato se je vrnila k vratarici, ki je za njo ravnokar prejela brzojav od doma.

S tresočo roko ga je Rozalija odprla in čitala: «Pridi domov — mati mrtva» —.

Rozalija je omahnila, padla v nezavest — in bila je že pri materi. — — — — —

Odkrita beseda.

(Dalje in konec).

Na škofovo okrožnico, ki prepoveduje duhovnikom »Edinost« čitati in podpirati, je »Edinost« prvi dan molčala. Potem je skušala ta pastirski list osmešiti, češ da je slišala praviti, da je ekskomunicirana (izobčena iz cerkve), pa da ne ve prav dobro, koliko jih je in kateri člani njenega uredništva in kateri sotrudniki da so eskomunicirani, ker da še niso brali okrožnice. Naj si gospodje pri »Edinosti« izprašajo vest, koliko koristijo celokupnemu sloven. narodu s tem, če škofa po nedolžnem smešijo. Saj pravijo vedno, da je narodni blagor najvišji cilj, po katerem moramo stremiti in da se mora vse naše delovanje ravnati po tem, ali je kaj narodu v korist ali pa morda v škodo. Pri najboljši volji ne moremo sprevideti, kakšno korist more imeti narod, če se ga nahujska proti škofu. Ali pa morda šteje »Edinost« med narodne koristi tudi to, da s sramotenjem škofa ob enem blati tudi »narodno« slovensko in hrvatsko duhovščino, ki spoštuje svojega škofa in mu je udana? Odločno zavračamo tako »narodno« delo, ki vodi narod v versko mlačnost, brezverstvo in dosledno v propad! Bog nas varuj takih »narodnjakov«. Nikar ne mislite, da sovraži »Edinost« v osebi Dr. Nagla kakega zagrizenega Nemca, ne, ona sovraži v njegovi osebi predvsem katoliškega škofa; da je pa sedanjí škof Nemec po rodu, to je »Edinosti« še bolj všeč in prav ugodno za njeno gonjo proti katoliški stvari. Če udari namreč »Edinost« po »nemškem« škofu, ji gre za sedaj še marsikak kvatkovidnež na limanice. Najboljši dokaz za našo trditev je to, da je »Edinost« prav tako kakor proti sedanjemu škofu, ki je slučajno Nemec, pisala že tudi proti slovanskim škofom in ni prizanesla niti blagopokojnemu škofu Šterku, ki je bil sin bratskega nam naroda hrvatskega. Prav tako je nedavno tega pisala »Edinost« o pokojnem slovenskem škofu kardinalu Missia, »da ni imel niti iskrice narodnega čuta v sebi«, proti škofu Jegliču v Ljubljani pa, »da je v verskih stvareh preveč občutljiv«. No, saj se razumemo.

Nekaj dni pozneje je objavila »Edinost« celo škofovo okrožnico in pridjala še svojo posebno protiokrožnico na slovensko javnost

V tej protiokrožnici pravi »Edinost« predvsem, da ricmanjsko vprašanje še ni rešeno. Odgovarjamo: škof tega nikjer v svojem listu ne trdi, ampak reče samo to, da so se on in Ricmanjci že parkrat obrnili v Rim za odločitev in da je dal Rim vsakikrat škofu prav, da torej sedaj ne ostaje drugega, kakor držati s škofom, kojega ravnanje je papež odobril. Sicer pa ni izdal škof svojega pastirskega pisma radi ricmanjskih zmešnjav ampak radi tega, ker je »Edinost« žalila duhovčino trdivša, da je večina duhovnikov na strani upornih Ricmanjcev in da so duhovniki škofu le na videz pokorni iz strahu pred njegovim »nemškim komando«. Tudi če so se Ricmanjci meseca maja t. l. zopet sklicali na papeža, ostane pravica še vedno na strani škofa, dokler ne odgovori Rim jasno in odločno, da daje Ricmanjcem prav in da zavrže škofovo ravnanje. Kadar bo dal papež Ricmanjcem prav, bomo gotovo mi vsi držali z njimi, do tedaj pa mirno čakamo in nam ne sme nihče zameriti, če do te odločitve držimo s škofom. Sicer pa čakajo zastoj, oni ki res čakajo.

Dalje pravi »Edinost«, da duhovnik Požar ni suspendiran. Odgovarjamo: Ali je kateri duhovnik suspendiran ali ne, in zakaj da je suspendiran, to ve najbolje škof sam. Uredništvo »Edinosti« tega ne ve, ker nima škof tam nobenega tajnega svetovalca. Če škof v okrožnici reče, da je duhovnik Požar zopet zapal cerkveni kazni, je to gotovo res. Pa saj vemo, da duhovnik Požar ne sme od 1. julija t. l. dalje ne maševati ne zakramentov deliti. Ali se ne pravi to biti suspendiran?

Najbolj strupeno pa se je zagnala »Edinost« v škofa, češ, da na umazan način »v Gospodu« priporoča duhovščini novoustanovljeno »katoliško tiskovno društvo v Trstu«, kar da ni nič drugega nego trgovska špekulacija. Odgovarjamo: Katoliško tiskovno društvo v Trstu ni nikakor priprosto ali navadno trgovsko podjetje, ker ni ustanovljeno iz dobičkarije, ampak je katoliško društvo, ki ima po § 2. društvenih pravil ta-le vzvišen namen: izdavanje in razširjanje dobrih knjig in tiskovin razne vsebine ter podpiranje časopisov v verskem in narodnem duhu Društva s tako blagim namenom mora odobravati vsak katoliški Slovenec. Škof pa, ki deluje med katoliškimi Slovenci, ima ne le pravico ampak celo dolžnost, da taka dobra društva priporoča.

Ali naj škof priporoča nekatoliška podjetja? Ali mar želi in pričakuje „Edinost“, da bi škof „v Gospodu“ priporočal njenega ljubljenega trgovca v ulici Valdirivo, ki prodaja poleg dobrega tudi slabo in škodljivo berilo ter ponuja polep lepih, finih razglednic tudi nesramne?!

Še kakih štirinajst dni po izdanju škofove okrožnice je trajalo razburjenje pri „Edinosti“. Sicer je pa ponehala njena bojevitost še hitreje kot bi si mislili. Iz one „večine“ duhovščine, ki je po nauku „Edinosti“ stala na strani Ricmanjcev, je postal kmalu samo en „del“ duhovščine in še ta „del“ se je moral konečno umakniti novoskovani trditvi, da duhovniki samo „v srcu čutijo“ z Ricmanjci proti škofu. Saj poznamo ono pripovedko o strašljivcu, ki je bajé videl v gozdu sto volkov, konečno pa priznal, da je prav za prav le nekaj zašumeo. Laž ima kratke noge, lažnjivci pa kratko pamet, ko hočejo popravljati svoje laži.

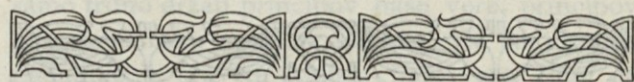
V tesni zvezi s škofovo okrožnico si je privoščila „Edinost“ obrekovati tudi nekatere slovenske duhovnike in jim zlobno podtikati, da so „orodje nemske roke“. Posebno je napadla med drugimi č. g. voditelja dekliske in ženske Marijine družbe v Trstu in mu očitala, da je nekemu dekletu zapretil izključenje iz Marijine družbe, ker da je zahajanje v društvo „Kolo“ smrten greh. Negledé na to, da je ta slučaj v tej obliki popolnoma izmišljen in neresničen. vprašamo, ali je to v očeh „Edinosti“ tudi narodno delo, če sramoti one slovenske duhovnike, ki so že toliko storili v blagor slovenskega ljudstva in ki se zanj še vedno žrtvujejo dan za dnem?! Ni dvoma, da odpira „Edinost“ s takim zbadanjem oči dobremu slovenskemu ljudstvu, ki ljubi in spoštuje svoje duhovnike in ki se bo znalo tudi otresti takega zlobnega časopisja — Gospodje pri „Edinosti“ pa naj si le zapomnijo, da se slovenski duhovniki takih napadov ne boje ampak le veselé, ker čim prej se spoznamo tem bolje je.

Posebno jasno je pokazala „Edinost“ to svojo brezversko barvo dne 13. novembra, ko je v članku posnetem po hrvatskem listu „Obzor“ hujskala narod kar naravnost k odpadcu od sv. katoliške cerkve. Dotične besede so glase: „na Petrovi stolici v Rimu sedi Pij X., nekdanji beneški patriarh, ki na naše kraje gleda z očesom italijanskega patriota. Ali ako Rim odločno nastopi proti

glagolici, potem more tudi narod nastopiti proti Rimu. Naj jim bo malo selo Ricmanje memento“.

Nasproti takemu pisarenju ne moremo molčati v katoliškem časopisju. Molčali smo dovolj, če ne še preveč. V bodoče ne bomo več, ampak hočemo, da slovensko ljudstvo zve, kdo mu je pravi odkritosrčni prijatelj in kdo hinavsko zviti nasprotnik.

Katoliškemu tiskovnemu društvu v Trstu pa želimo najboljši uspeh, da bi zamoglo čim prej izdajati v Trstu potrebno katoliško politično glasilo, ki bodi tolažilna jutranja zarja oznanjajoča tržačkim Slovincem boljše dni in pravi narodov napredek. Ko se to zgodi, potem se tudi „Družinski Prijatelj“ rad umakne iz pozorišča in prepusti bojno polje svojemu mlademu nasledniku.

DONAVI!

Kam voda bežiš?
kaj tožno bučiš?
da zdi se šumenje
mi tvojih valov
zamolklo ihtenje
iz davnih grobov?
Čemu nimaš mirnega teka?
Povej, odgovori, povej!
Nič? val tvoj molči
in sili naprej?
Nič, val tvoj ječi?
mogočna ti reka!
A val, ne vzdihuj,
utihni na veke,
umolkní ihtenje
skrivnostno iz reke!
umiri valov se drvenje!
Pa, Donava, ti se sramuj!
kam zginil je rod,
ki nekdanj ob tvojih bregovih
prebival je tod?
ki tukaj v košatih gozdovih
v prostosti je zlati živel?
Kje našel je svoje grobove,
je Donava v tvoje valove
izginil
in tamkaj poginil?
Nikakor! od tam le, kjer tvoja je zibel,
sovražnik je ljuti prispel,
prinesel seboj je okove
in rodu prinesel pogibel:

ugasnil svobode mu jasne je dan —
v jeklenih verigah ječal je Slovan.
in reka ti pila njegovo si kri?
Iz tvoje globine.

čuj vzdih ne premine
glasnejše, milejše ječi,
togotnejši val je,
a voda, ti dalje
podvizaj se, šumi do silnih Karpatov,
tam srečnejših bratov
prebiva nam rod!
Tam naj ti valovi vzkipe,
da tajnostno tihi
žalostni vzdih
globoko bi segli bratom v srcé
Podvizaj se, šumi na vzhod
zapusti ta žalostni kraj,
prostore svobode nekdaj,
a suženstva prostor sedaj!

Jupiter tonans.

Vtisi iz VI. kat. shoda na Dunaju.

Srečen človek, kojemn je bila dana prilika biti navzoč na tem katoliškem shodu. Občutki, ki ga ob taki priliki navdajo, so skoro nepopisni. V veliki dvorani, ob veliki gnječi se prerine človek le s težavo naprej. Vse je navdušeno in komaj čaka otvoritve shoda. Tu so navzoči skoro vsi avstrijski škofje, veliko število plemenitašev, in državnih poslancev; v nekem kotu vidiš visokošolce, ki nosijo posebne čepice in javno kažejo svoje versko prepričanje. Na nje je obrnjena velika pozornost: oni bodo bodoči duševni voditelji naroda in sicer ga bodo vodili v duhu krščanskem. Dalje vidiš zastopane vse avstrijske stanove kmeta poleg gospoda, vidiš vse narodnosti, slišiš govoriti slovensko, laško, češko, poljsko, nemško itd.

Pogled na to množico je diven in raz obraza vseh se bere neka samozavest, in veliko navdušenje. Glavna misel, ki prevladuje in pride do izraza v medsebojnem govoru je ta: naše krščansko svetovno naziranje si je vendar enkrat zopet priborilo veliko moč tudi v javnem življenju. Nasprotnikov se več ne bojimo, in gorje jim, če nas hočejo še prezirati in tlačiti.

Ti občutki temeljijo v velikanskih uspehih katoliškega gibanja zadnjih deset let. V držav. zboru je kat. stranka najmočnejša, predsednik držav. zbora je iz te stranke. Danes imamo že 2 ministra, ki v politiki uveljavljata katol. nazore. Danes je katoliško časopisje silno razvito in ga morajo vpoštevati tudi nasprotniki. Ko sem šel

pred devetimi leti na Dunaj nisem mogel dobiti nobenega kat. časopisa na postaji. Danes je vse drugače, dobiš ga povsod; po železnici opazuješ, kako ga mnogičitajo.

Zato so lahko ponosni katoličani na Dunaju in lahko zborujejo s samozavestjo.

Sedaj glejmo pa še kakšni može nastopijo na tem shodu. Tu niso omejeni bigotje, ampak može napredka in podjetnosti, oni poznajo tok časa in njega potrebe. oni uporabljajo pridno to, kar zovemo »moderno« toda vse to skladajo v harmonijo z božjo voljo in s temeljnimi resnicami krščanstva.

Ob otvoritvi katoliškega shoda pride vodja krščanske stranke in dunajski župan Dr. Lueger. Komaj se prikaže v dvorani, že se poloti množice viharo navdušenje in kakor iz enega grla zadoni po dvorani, živijo Lueger, eni mahajo z robcem, drugi s klobukom, tretji ploskajo; to traja nekaj minut; kar postane tiho v dvorani in vsi vsi poslušajo napeto in pozorno županove besede.

Dr. Luegerju se pozna kal bolezní, ki jo nosi v sebi, njegova hoja je tudi težavna in nekoliko sključena, toda njegov glas doni še vedno impozantno in njegove misli so krepke in duhovite. Neko demagogično silo ima ta mož v svojem govorjenju: on rabi čestokrat fino ironijo in živo zadene v Ahilovo peto nasprotnikov, tako da se poslušavci navdušujejo in ploskajo malodane pri vsakem njegovem stavku. Sploh pa ima mož velik talent, da vporabi glavne momente dejanskih razmer.

Torej Lueger pride v dvorano in pravi, da ga je popoldne napadla bolezen in se je že bal da mu bo nemožno priti na shod, toda mislim si, korajža velja zleri svoje moči, ker če ne pojdeš na shod bi kdo utegnil reči, da si tudi ti postal minister. Moja dolžnost je, (pravi govornik) da vas kot dunajski župan pozdravim vse najpriskrčnejše. Veseli me da danes v glavnem avstrijskem mestu pozdravljam vse narodnosti brez razlike.

Dalje govori o lepih pojavih katoliške zvesti, in bodri za nadaljno energično postopanje. Meni niso nič škodovali (je rekel) strastni napadi protivnih časopisov na moje katoliško mišljenje. Saj danes je katoliška stvar prišla do veljave in gorje onemu, ki bi se drznil nas oropati verskih svetinj. Nalo napada ministra Marchets, in po dvorani se čuje plui Marchet ker je on kriv, da je na vseučilišču izmed devet novo imenovanih profesorjev nič manj kot sedem židov. Končno pozdravlja prisrčno VI. kat. shod v imenu dunajskega mesta in zaključí z besedami: »enkrat mora vendar priti luč do veljave«.

Iz tega županovega govora lahko preciziramo stališče in pomen tega velikega katoliškega shoda. Shod je pokazal edinstvo med katoličani vseh narodnosti in zmisel za skupno delovanje za verske ideale. Ta shod je imel nalogo pospešiti katoliško zavest in je ponosno pokazal na velikanske vspehe krščanske socialne stranke v Austriji. Treba le pogumno nadalje delovati ne da bi se ozirali ali bali nasprotoega judovskega, liberalnega in socialističnega časopisja, ki pači javno mnenje in je le v službi kapitalistične družbe. Proti takemu časopisju treba odločno nastopati in mu trdovratno izpodkopati vsako veljavo.

Najbolj imeniten govor je bil prav P. Kolba ki je s stisnjeno pestjo zaoril po dvorani: iz hiše vun s protikrščanskimi časopisi. Dalje, mladina se mora dobro in zdravo vzgojevati in pridobivati za krščansko naziranje, zato je glavna naloga krščanske stranke prisiliti šolstvo, posebno na vseučiliščih, da vpoštevajo katoliško religijo in priznajo enakopravnost tudi katoliško mislečim dijakom.

Res, če pomislimo na take manifestacije in govore v Avstriji ob katoliškem shodu, nas presine misel: Avstrija, božja previdnost te pelje v katoliški tabor!

* * *

Sprejem v mestno hišo.

Veselo nas je iznenadila vest, da povabi dunajski župan v svoje goste tuje zborovalce katoliškega shoda. Mene bi bila skoro nemila usoda doletela, vsa vabila so bila že razdeljena, ko sem si šel tudi jaz eno iskati, ker brez vabila ni bilo nikakor možno priti noter. Ves potrj sem bil in ni mi ostalo drugega, kakor gledati, kako ti srečnejši gredo na županovo večerjo. Vendar nisem izgubil vsakega upanja. In res se mi je po priporočilu visokega gospoda posrečilo zmuzniti notri. Vedno mu bom zato hvaležen, ker je bil tisti večer res zabaven, da nikdar tega. Lepo število nas je bilo skupaj pri večerji: okoli 1500. Na to število bo debelo gledala marsikatera gospodinja ali kuharica, ker če bi imela le 15 gostov, bi bilo že dela in skrbi čez glavo.

Najprej smo se zbrali v sprejemni dvorani dunajskega magistrata. Župan Dr. Lueger ni manjkal s svojimi dovtipi v pristrčnem nagovoru. Kakor se vsak starček rad spominja prešlih časov in o njih mnogo pripoveduje, tako nam je dunajski župan povedal nekaj razvoj ali zgodovino katoliške zavesti. Spočetkom — je rekel — sem se drznil pristopiti le h kaki cerkveni bratovščini in nasprotnikom je bilo to silno neprijetno, že je bil v časopisih vihar proti

meni. Pozneje sem šel celo v procesijo za Sv. Rešnjim Telesom, to je seveda provociralo po časopisih največje prajanje. Toda jaz sem si mislil: pojdem svojo pot dalje. Od začetka je bila pot res težavna, vendar sem prišel tako daleč, da sem kot mestni poslanec pozdravil I. katoliški shod. To je bilo v očeh nasprotnikov največji zločin; in sklepali so v svojem taboru, kako me v plačilo za ta zločin ugonobiti. Vendar trpel nisem jaz, ampak oni sami. (Živahno ploskanje). Danes pa sem prišel že do tega, da pokažem da je Dunaj katoliško mesto in da bo katoliško ostalo. Zato če vse premislim moram reči, da gre stvar vedno bolje naprej in da bo šla še boljše. Ne smemo se utruditi v boju, katoličanstvo si je priborilo Dunajsko mesto in Dnnaj ostani katoliški.

Nato pozdravi ministra Dr. Ebenchocha in pravi, da če tudi smo na visoki stopnji, se moramo trdno držati principov naše vere, principov naše krščanske socialne stranke. Vsi smo bratje, nadaljuje, v pravem zmislu naše vere, edini da branimo pravice naše vere, edini da se ne pustimo gnati v kozji rog od katerega koli, ki bi nas hotel onizati.

Nato je povabil župan vljudno svoje goste v slavnostno dvorano in jim želel dober tek in germansko žejo.

Vsi smo drli v slavnostno velikansko dvorano v dunajski mestni hiši. Ob vhodu so nam podarili lepo »Cigarrentasche« (mošnjo za smodke) s finimi smodkami in cigaretami. Da je bila večerja in zabava izborna, se umeva samo po sebi.

Vtis onega večera ostane v najprijetnejšem spominu in občudovanja vreden je mož, ki tako odločno nastopa in se ne boji nobenega nasprotnika krščanstva.

ZA UČENE LJUDI.

Nobeden pravi učenjak ni ošaben. Vsi ošabni navidezni učenjaki pridejo navadno prej ali slej ob vero.

Nes pameten je vsak, ki misli, da je veren kristijan, če veruje le nekatere verske resnice, ki njemu ugajajo.

Ne bogoslužbeni jezik, temveč praktične zahteve krščanstva posvetne svobodnjake mučijo

Vremenski pregovori grudna.

24. Jasno in svetlo če sveti je večer,

Letha prav dobra se rada premeri;

Sveti večer če je oblačno, temno,

Žita bo prazno k letu gumno.

25. O božiči za stené,

O veliki noči za pečjo.

Na sveti dan vetrovno,

Po letu sadje polno,

Jasne polnočnice,

Temne so rade žitnice.

Ak' se grudna bliska in grómi

Drugo leto vetrov dost buči.

Se zmrzlina grudna ne otuja,

Še prosinca hujši mraz nastaja.

Kadar začne dan se povračati,

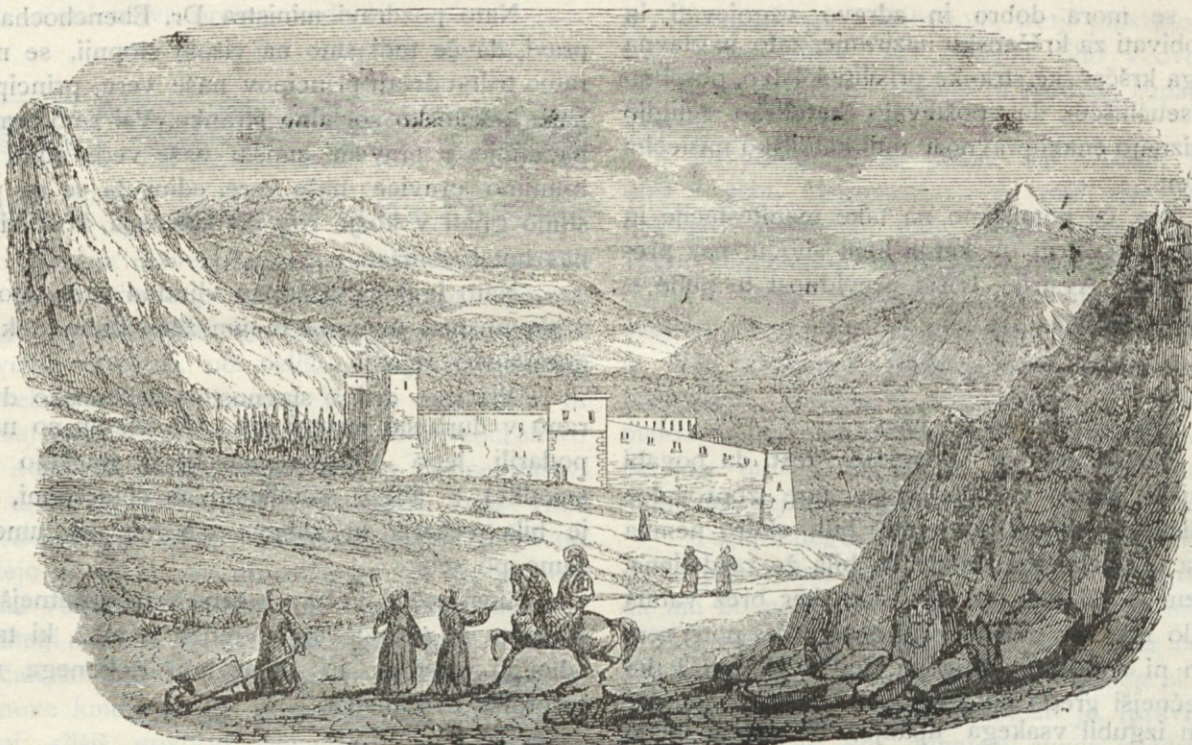
Jame tudi mrzlejše prihajati.

Od božiča do svetih treh kraljev

Če nastaja gosta megla,

Bo veliko nevarnih bodljajev

In še drugih bolezni doma.

Gora Sinaj.

27. Če otroc' nedolžni so oblačni

Kletu ti ne bodo kruha lačni.

Dež in veter pred božičem

Koplje jamo rad mrličem.

Polna luna bliz' božiča

Južno zimo nam zapriča.

Kolkor bliže božič mlaja.

Tolko huji mraz prihaja.

O božiču zeleno,

O veliki noči sneženo.

Dasi tud' pred božičem deži

Ne poškoduje ozimne rži;

Če po božiču je de',

Spridi ozimna se rež.

Če zmrzlo zemljo sneg zapade,

Snopja bode velike sklade.

Grudna suh veter če piska,

Je po navadi

Suha spomlad,

Suša po leti pritiska.

PREGOVORI. (Piše in nahaja M. Pustisek.)

Učenost in dobrotljivost so le kresnice, ako prave vere, trdnega zaupanja in krščanske ljubezni pri ljudeh ni.

Sestra prave krščanske ljubezni je prijaznost.

Polje hvali orača, trsje kopača, lepo kršč. življenje pa dušnega pastirja.

U mladih letih stradati je huda, pa se dobrega razvaditi še hujše.

Govori malo, pa tisto dobro, tako bo tebi čast.

Se mlad prepogosto voziš, boš star pešec hodil.

Dobra duša povsod dobre ljudi najde.

Bog plačuje po zvestobi, ne po stanu.

Kdor hoče prav, srečno živeti, mora modro glavo pa zlahtno srce imeti.

Zvonu je človek podoben, ki veliko lepega o sveti čednosti in dobrih delih govori, dobrega pa celó malo ali nič ne stori.

Sreča tvoja še ni to, česar se dobrega naučiš, marveč to, kar dobrega storiš.

Kdor svoje pošteno delo v nemar pušča, naj si ravno na denarju sedi, bo še bos hodil.

Kdor pomore drugim iz nadlog, rad pomaga njemu tudi Bog.

Ne zavrzi starih prijateljev, ker ne veš, kakšni bodo novi.

Vse drugo lahko izgubiš, le tega, kar znaš in dobrega veš, ti nihče ne more vzeti.

Kar se skrivaj zgodi, k pridu ni.

Srčnim je sreča domača.

Pridno delo lastnih rok blagoslovi dobri Bog.

Boga se bati, greha se varovati, pa dobro storiti, je zadosti modrosti za časno srečo in večno zveličanje.

Denar se lahko povrne dobro ime pa težko ali nikoli ne.

Kamor se drevce nagne, bo rastlo in padlo drevo.

Kjer nobene postave ni, tam veljajo samo pesti.

TO IN ONO.

Nekdo se je izrazil, da v Trstu vzdržujejo vero Slovenci. Mi k temu pravimo, da sv. vera vzdržuje Slovence, (kakor tudi druge če hočejo). Sv. vera ne propade nikdar, pač pa se lahko poedini (tudi Slovenci) pogube, ako se ne potrudijo vršiti dela sv. vere.

DAROVI.

Zavodu sv. Nikolaja so v mesecu novembru darovali sledeči dobrotniki:

Franke F vikar, Osek Sempas 2 K, Kunej Jožef, župnik, Zgor. Ponikva, 1-20, Lovšin Ant. župnik, Dolrova, Lj. 4, Štrukelj Jakob, daroval mesto venca na krsto blag. pokj. Dr. Sim Pertot 25, Pfajfar Ivan, žup. Javornik p. Sk. L. 5, Kukačko Jos. Kozazah, Sinčavas, 7, Gruden Rezika, Trst 3, Neimenovana dobrotnica, 300, Sever Jozefa Trst, 10 Elis Jvan, gen. vik. Ljubljana, 5, Škerjanc J. žup. Vremah 3, g. Ponikvar, sv. Ivan 5, C. g. Škabar in Mohorjani, Trst 30, Žnidaršič Andrej, vik. v Gradnem, 5, Dr. Kos Franc, c. kp. prof. Gorica 4, Guth, dekan, Pola 2, Sajovic, stol pr. Ljubljana 11, Hranilnica, Višnja Gora, 20, Korošec Miha, župn. v p. Ljubljane 1, Ostrž Franc, kapl. sv. Vid Grahovo, 1.

Dohodki	84-26
Pribitek oktobra	84-26
Darovi	438-20
Udnina	10-40
Posredovalnina	48-
Skup	580-86
Stroški	171-33
Knjige	12-10
Poprava postelje	17-
Novo šipe	11-40
Nova račun tiskarni	40-
Pisarna	9-73
Razno	5-60
Perica	7-90
Kurjava, razsvetljava	23-60
Plača društvenemu osebju	44-
	171-33
Skup	580-86
Stroški	171-33
ostaja	409-53

V meseca novembra je prišlo v Zavod 80 deklet, odšlo iz Zavoda pa 67.

NOVICE.

Imenik knjig za slovensko ljudstvo je pravkar izdala katoliška bukvarna v Ljubljani. Ta imenik je vsakemu brezplačno na razpolago in bo posebno dobro služil knjižničarjem bralnih in drugih društev, ki dosedaj mnogokrat niso vedeli, katere spise smejo dati ljudstvu ali mladini v roke. — Istocasno je izšel poseben imenik mladinskih spisov z natančnimi ocenami. Ta imenik je za vzgojitelje neprecenljive vrednosti. Cena mu je 40 vin.

Tifus v Postojni je ponehal, širi se pa po Rakeku in sosednjih vaseh.

Platneni čoln za vožnjo po vodi sta izumila v Zagrebu Mihael Mercep in Vladimir Ferenčina. Čoln se da zložiti in se ga lahko nosi s seboj v malem kovčegu. To je dosedaj najbolj praktičen platneni čoln. Poizkusi na Savi so izborno uspeli.

Katoliško vsučilišče. Škofijski vsučiliščni odbor je odobril sklep otvoriti prihodnje leto v Solnogradu eno fakulteto.

Vina se je pridelalo letos na Kranjskem okoli 250 tisoč hektolitrov, toraj več kakor sploh kedaj pred trtno ušjo.

Nov profesor. Za profesorja moralke na osrednjem semenišču v Gorici je imenovan mnogoč. g. Jožef Anton Ujčič. To imenovanje nas veseli tembolj, ker je po dolgem času vendar enkrat postal duhovnik tržaške škofije profesor v goriškem semenišču. Novi gospod profesor je ne le večak v svoji stroki ampak sploh dober poznavatelj potreb sedanjega časa. Zato mu k imenovanju najpristrčneje čestitamo, želeči mu, da bi mnogo let spretno vzgajal bogoslovski naraščaj v tem velevažnem predmetu. Na mnoga leta!

Prezvišeni gospod škof je obhajal svoj god dne 3. t. m. Točno opoldne se je zbralo v škofijski palači okoli 50 tržaških duhovnikov, da izrazi čestitke in voščila svojemu višjemn pastirju. V svojem odgovoru je priporočal škof svoji duhovščini skrb za mladino in podpiranje katoliškega časopisja. Ta dan sta bila pri našem škofu v gosteh tudi knez in nadškof goriški Dr. Sedej in albanski Škof iz Skutari na Turškem, ki potuje v Rim.

Jelšane dne 28. nov. 1907. — V sredo 27. novembra, t. l. ob 9. uri je po kratki, a mučni bolezni (naduhi) mirno v Gospodu zaspal oče vč. g. župnika Jelšanskega g. Filip Velharticky, v starosti 71. let. Bil je mož skromnega, mirnega in delavnega značaja, splošno priljubljen in spoštovan. O tem je pričal lep pogreb v petek, (29. nov.), katerega se je poleg domačega občinstva udeležila vsa šolska mladina jelšanska pod vodstvom g. nadučitelja in njega g. e. soproge. — Sprevod je vodil pč. g. dekan trnovski Er. J. Kržišnik ob azistenci podgrajskega gospoda Štefana Jenko in domačega kaplana. — Ljudstvo sožaljuje z gosp. župnikom na tako hitri izgubi dveh najdražjih mu bitij, zakaj ravno pred 4 meseci je istemu umrla sestra, zdaj pa oče. — Bog ga utolaži in njegovo postarno matnr pokojnikoma pa daj večni mir in pokoj!

V Ameriko nikar! Na tisoče izseljencev se vrača v zadnjem času iz Amerike nazaj v naše kraje. Kaj naj počnejo taki reveži sedaj, ko so prišli ob vse! Tudi vožnja iz Amerike je podražela na hamburško-ameriški črti.

Novi bankovci po 20 K, ki jih dobimo prihodnje leto, bodo malo manjši od sedanjih in se bodo svetlikali v raznih barvah. Papir bo močnejši. Na sredi bo jajčast prostor, na ceri strani pa ženska glava.

Iz Kozjega na Štajerskem. Gospodarsko bralno društvo je praznovalo dne 3. listopada slovesno desetletnico svojega obstanka v prostorih g. Gučeka. Ljudi jo prišlo od vseh strani toliko, da je bila prava gneča. Prišli so celo mladeniči iz daljnega Šl. Petra na Medvedovem Selu. Vsa čast njim, da se niso ustrašili dolgega pota. Vsi je bilo židane volje, posebno takrat, ko so naši mladi igralci stopili na prekrasni oder, ter igrali prav izvrstno burko „Pravica se je izkazala“. Živelj naši mladi igralci! Le tako naprej v II. desetletju. Potem sta fant Jurak in deklica Mačk krasno deklamirala. Slavnostni govornik č. g. Gomišek nam je v lepih in jedrnatih besedah opisal življenje in delovanje v pretečenem desetletju. Navduševal je našo mladino za mladeniške in dekliške cveze in za zimsko poučna zborovanja. Naj se trdno oklene bralnega društva, da bode društvo v drugem desetletju še bolj rodovitno in veličastnejše drevo kakor v prvem desetletju. Da bi le govornikove besede padle na rodovitna tla! Njemu pa najsrčnejša zahvala. Po govoru je bilo petje naših pevcev in zatem srečelov z nad 80 dobitki. Nazadnje je bila prosta zabava s šaljivo pošto, ki je povzročila mnogo smeha in veselja. Tako smo praznovali desetletnico res na prav sijajen način. Čast in hvala vsem trškim gospodom in gospem, ki so k naši desetletnici na kak si bodi način priponogli, igralcem, pevcem in sploh vsem ki so se udeležili te desetletne redke slavnosti.

Dne 11. grudna je bilo v Kozjem slovesno umeščenje novega gosp. dekana č. g. Marka Tomažiča, prej župnik sosedni župnji Pilstanj. Vsa cerk. opravila so se slov. izvršila mea krosno-donečem zvonjenju in pokanjem topičev. Sprejem novega dekana je bil krasen. Pri prvem in deklica, pred župniščem pa troški gospodje. Trg je bil ves v zastavah v slovenskih in cesarskih ter lepo ozaljšanimi mlajmi Bog Vas živi na mnogaja leta pri nas, naj se uresničijo one besede napisa prvega slavloloka, ki se glasi. „Vesel prihod in srečen odhod od tod v nebo“.

Prestopanje v katoliško cerkev v Ameriki. Zadnja številka newyorškega „Puebla“ poroča, da je slavnoznani škof anglikanske cerkve E. G. Ljeyd vstopi v katoliško cerkev.

Ljeyd je bil škof orangonski in častni doktor oxfordskega vsučilišča.

Pri svojem izpreobrnjenju je obljubil, da se

bo trudil privedi še mnogo drugih v katoliško cerkev.

Poleg njega so bili še sprejeti v cerkev: Ravnatelj osrednjih železnic Tom Marschnll, bivši rektor anglikanske cerkve v Evanstonu G. Gragner, Viljem Hajl, predsednik časnikarske zveze v Chicagu in še več drugih.

Časopis „Missionary“ poroča, da je prestopilo iz anglikanske cerkve v katoliško cerkev de leta 1899: 446 anglikanskih dukovnikov, 417 članov parlameata, 205 višjih častnikov, 192 pisateljev, pesnikov in častnikarjev, 129 pravnikov, 60 doktorjev, 30 mornariških častnikov, 39 baronov in 27 peerov — skupal torej 1517 visoko izobraženih oseb najuglednejših stanov. Od teh je 158 vstopilo v kak samostan, 290 je postalo posvetnih duhovnikov. Študiralo je 445 konvertitov na oxfordskem, 213 na cambridgeskem vseučilišču. Katoliška cerkev se torej lahko ponaša, da najplemenitejši in najbolj izobraženi možje pristopajo k nji, zapuščajo jo pa oni, ki se sami obsojajo za odpadke.

Sv. Misijoni pri Novem sv. Antonu v Trstu so se prav dobro obnesli. Vodil jih je z gorečo vnemo veleč. gosp. P. Salvator iz Svete Gore.

„Asino“ in „Mulo“ Framasoni izdajajo v Rimu neznansko umazan in podel satiričen list „Il Asino“, ki zasramuje cerkev in duhovščino v slikah in spisih.

Proti njemu so zdaj katoličani začeli izdajati tudi satiričen list „Il Mulo“.

Seveda je vprašanje, ali bo „Mulo“ pomagat „Asina“, kajti katoličani ne smejo pisati tako nesramno, kakor pa nasprotniki, ki ne poznajo nobenih mej dostojnosti in ki tudi pri sodiščih lažje računajo na prizanesljivost.

„Asino“ je bil skoro vedno oproščen, kajti izgovarjali so ga s „svobodno umetnostjo“ in satiro.

Kako bodo katoličani opravili pred liberalnimi italijanskimi sodniki je drugo vprašanje.

DRUŠTVA

Ženska Marijina družba. Prihodnji mesečni skodi bodo 8. t. m. za žene, — 15 t. m. pa za dekleta. — Naši shodi bili so do sedaj sicer vedno dobro obiskovani. Toda marsikteri družbenici je čestokrat prav malenkosten vzrok zadostoval, da ni prihajala na shode. V tem obziru bode kmalu drugače. Bliža se novo družbeno leto. A z novim letom se uvede v družbo kontrola, to je; nadzorovalo se bode vsakikrat, ktere družbenice se vdeležujejo mesečnih shodov. Ob koncu leta bo imel tako voditelj jasen pregled, kolikšna

je gorečnost v družbi in ktere suhe veje bo trebe odsekali. Pred marsikterim krivim očitanjem sa bode družba na ta način zavarovala.

Dne 22 t. m. ob 5. uri pop, bode v prostorih Marijinega doma redni občni zbor Marijine družbe, s tem sporedom:

- 1, Nagovor voditelja.
2. Poročilo tajnice.
- 3, Poročilo o gmotnem stanju družbe.
4. Slučajnosti.
- 5, Volitev novega predstojništva.

K zborovanju imajo ustop le družbenice.

Marijin dom. Ob soprazniku Matere božje dobrega zdravja iznenadila nas jo z lepim govorom družbenica Jožefa Štefula. Misel vrstila se je za mislijo, opomin za opominom: častite Marijo z čednostnim življenjem, spoštujte voditelja, ljubite se medsebojno in delajte dokler je dan, posebno rešujte izgubljena dekleta. Smrt Marijinega otroka, ki tako živi, je lepa. Ves govor je bi lepo urejen, jezik izbran. Kdo bi bil mislil da si upajo nektare naših tovaršic tako samostojno in samosvestno nastopati. — Ta dan smo slišale tudi podučno predavanje o zdravju. Kaj mori zdravje v dekletu? Nenavnost (nečistost) kar dokazujelo bolnišnice z brezštevilnimi nesrečnimi žrtvami, nedelavnost in nezmernost, nečimerna noša, po kateri posebno s stiskanjem nesrečnega modreca se zadržuje kri v njenem rednem toku in zavira prosto dihanje, sladčice, s katerimi si kvarimo želodec, slednjič nesnaga, Naše najboljše zdravilo je, da skrbimo razumno za svoje zdravje. —

Preteklo nedeljo 1. t. m. imele smo v svoji sredi č. o. Salvatorja, gvardjana na sv. Gori. Z vidnim zanimanjem sledil je družbenici Tereziji Zlobec, ki nam je prav ganljivo opisovala, kako se dekle, ki gre za kruhom v tujino poslavlja od svojega rojstnega kraja, ki je nadalje z zgovornimi bssedami, lepimi primerami in na koncu z mično pesmijo slavila Marijo kot našo drugo mater kateri naj se dekleta v tujini popolnoma izročijo, ktera naj jim bo vse v življenju. Ta naša sosestra pristna Dolenjka, je na odru kakor doma. Deklamovale so se tudi pesmi o siroti, Rabeljskem jezeru, ločitvi in vrnitvi na dom z večim ali manjšim vspehom. Poslavlja je se od nas osrčeval nas je č gost naj vstrajamo na poti čednostnega življenja za Marijo.

Dne 22. t. m. bode občni zbor Marijinega doma, Via S. Francesco 15, okoli 6. ure.

Spored bode ta:

1. Nagovor nadstojnika,
2. Poročili o delovanju društva in o stanju blagajne
- 3, Slučajnosti.

Vdeležba je dovoljena le uđinjam.

Nabiranje za Marijin dom od 25. julija do 18. novembra 1907.

Nabrali so:

Fran Guštin 178³³ K, Neža Šumaj 33 K, Terezija Zobec 29 K, Jožefa Cerkenik 21 K, Josipina Katern 36²⁰ K, Marija Švigelj 10 K. — Skupaj 307⁵³ K.

Na čekovni račun so doposlali čč. gg.:

Anton Plesničar 1 K, Alojzij Jarec 6 K, I. Tavčar 3 K, Josip Peterman 5 K, Josip Ivančič 1 K, Ivan Lubej 2 K, Josip Kubačka 1 K, I. Nežič 3 K, Sv. Križ pri Beljaku 1 K, Franc Kepec 2 K, Alojzij Huter 5 K. —

Skupaj 30 K.

Ustanovni udje po 20 K

Terezija Hribar 20 K, Frančiška Fuk 20 K, Ana Lipovšek 20 K, Jožefa Sever 20 K, F. S. 20 K, Belič Antonija 20 K.

Redni udje po 2 K:

Jožefa Mlekuž, Antonija Jerič, Helena Prebevšek, Marija Pajevac, Uršula Zupanc, Marija Pudor, Marija Tominc, Marija Kindr, Agata Stern, Jevta Zaverman, Marija Petrič, Uršula Rebula, Ivanka Vekjet, Marija Ščuka, Antonija Žankonij, Barbara Zanata, Alojzija Kumar, Ivanka Pertok, Marija Čehovin, Marija Sever, Ivanka Prelec, Marija Rapotec, Antonija Mavrič, Marija Gabrič, Marija Birska, Marija Špacal, Ana Markuci, Frančiška Turk.

Marija Pompe za l. 1906, 1907, Marija Kovčič za l. 1907, 1908, 1909.

Po 10 K: Jožefa Kavs, Helena Urgel, Marija Fuk.

Po 6 K Marjeta Zupančič.

Po 5 K Antonija Urbančič, Marija Hval.

Po 4 K Antonija Jerčig, Karia Renčelj.

Po 3.80 Jožefa Pirnaver.

Po 3 K Jerica Prebevšek, Antonija Mezgec.

Po 2.50 K Marija Petrič, Ana Petrič.

Darovi:

Po 12 K Marija Može.

Po 10 K, S. K.

Po 5 K, Msgr. Fr. Kosec, F. Vivante, Mar. Možetič.

Po 2 K, Marija Saule, Marija dell'Agnola, Marija Švigelj, M. H., A. F., Neimenovana.

Po 1 K, Anton Kaplan, Ida Luzzatto-Vitali, W. N.

N. N. 60 stot., Mlekuž A. 40 stot. Terezija N. 20 stot.

Moška Marijina družba v Trstu je imela dne 1 decembra mesečni shod. Govor jo bil o

važni sti svetih misiionov. Dne 8. decembra boe skupno obhajilo, popoldne pa sprejem novih udov.

Kat. slov. izobraž. društvo v Trstu je imelo redno predavanje dne 2. decembra v društvenih prostorih. Č. G. Anton Čok je govoril o *zadružništvu* (posojilnicah) in poudarjal to vrsto samo obrambe in samopoči nižjih slojev. Liberalnem je oče kapitalizma. Proti temu je nastala reakcija ali odpor (socializem), ki pa je dvojen, krščanski in brezkrščanski. Umeje se, da le krščanski socializem zamore lajšati človeško gorje. popolnoma odstraniti ga ne more, ker „nimamo tu stalnega (srečnega) bivanja temveč hrepenimo po drugi, boljši višji (naravni) sreči. Bujno ploskanje je pri alo, da so ognjevit in prepričevalne besede govornikova segle poslušavcem do srca.

Č. G. Ukmar je nadaljeval svoj velezanimiv predmet o *veri in narodnosti*. Tako po domače priprosto in ob enem tako učeno zna govoriti le, g. Ukmar. Može in mladeniči so ga poslušali s tako vnemo da je bilo seselje.

Z resnim predavanjem smo takrat združili še lepo nedolžno *razvedrilo, citranje*. V začetku, med govoroma in na koncu so zabrnele srebrno čistomili glasovi na citrah. G. Ažman (odbornik Marijine družbe) je zopet pokazal svojo mojstarsko spretnost na tem godalu. Hvaležni smo mu dvakrat, ker je s-boj povabil tudi g. Rikarda Kragl na, svojega nekdanjega učenca. Čast in hvale oboma, saj ste udarjala v tako lepem soglasju na citre imenitne skladbe. Bog ju živi. Obljubila sta nam še nadaljnega sodelovanja.

Glasnik Rafaelove družbe (od 1. januv. do 15. nov. 1907.) Vkrvalo se je v Trstu 19.824 izseljencev na Avstro-Amerikani in 3000 na Cunardi. — V varstvu družbe potovalo je 1350 ljudi. — Sv. maše se je udeležilo 3840 potnikov. — Sv. zakramente prejelo 1150. — Pisem je družba spisala 272. — Pritožb je družba rešila 10. — Prenočišč posebnih je družba poskrbela 7. — Listin za potovanje poskrbljenih 6. — Službi poskrbljeni 2. — Zdravniško spričevalo za 4. — Brezplačno vožnjo domov 2. — Na pravo pot spravilo 38 ljudi. — Rešila je družba eno dekle iz nevarne službe. — Poskrbela vozni listek v Lurd in nazaj nekemu duhovniku iz Dalmacije. — Priporočilni list izdala za podružnico v Reki in Novem Yorku.

Poročilo uradnika Piaseckega (Trst). Od 15.—30. novembra ie prišlo k meni 9 izseljencev, spisal sem 6 pisem, enemu potniku poskrbel denar za vožnjo domov, na redarstvo sem vložil prošnjo za posebno uniformo.

Slabo se godi izseljencem, ki so prišli v Luisiano, posebno trpe oni, ki so se naselili v

Bogalusi. Reven zaslužek, neugodno podnebje in suženjstvo. Bogalusa je naselbina 112 km. severno vzhodno od New-Orleana.

Lepo deluje Rafaelova družba in jz gole krščanske ljubezni brezplačno, ker je pa razven truda vendarle združeno z njenim delovanjem mnogo stroškov za znamke, pisma, brzjave, za uradnika itd. smo prisiljeni prositi slavno občinstvo radi tega denarnih podpor, katere sprejema tudi Uredništvo Družinskega Prijatelja.

KAJ JE NOVEGA V TRSTU.

POIZVEDEL SEŽANSKY

Obelisk na openbem vrhu piha burja že od 1850. Stoji 346 metrov nad morjem.

Bolnišnica je bila dovršena leta 1841.

Cerkev sv. Jakoba se je začela zidati 1851

Lojdov arsenal pa 1853. 31. maja.

Miramar, grad, so dovršili l. 1856. Cesar Maksimiljan ga je zapustil 12. aprila 1864.

Železnica južna se je začela graditi leta 1858.

Most „Ponterosso“ je bil leta 1832 iz delam.

Trst je bil do leta 1846 razsvetljen s *petroljem*. V tem letu pa se je začela razsvetljava na *plin*. Razsvetljavo na *elektriko* pa so začeli 1. novembra 1899.

Cerkev armenska se je odprla l. 1859.

Klajnica (macelo) je iz l. 1852.

Vrt na glavnem trgu so nasadili l. 1865.

Vrt na trgu Lipsia ravno v istem letu.

Sirotišnica (inštitut) se je začela zidati l. 1862.

Cerkev pravoslavna (ob kanalu) je iz leta 1868.

Maksimiljanov spomenik na trgu Giuseppina je bil odkrit leta 1875 3. aprila.

Spomenik pred južnim kolodvorom pa l. 1889.

Luteranska cerkev je iz l. 1875.

Kapucinska cerkev in samostan pa iz l. 1880.

Cerkev sv. Vincenza so začeli zidati l. 1890.

Železnica državna (pri sv. Audzeju) je iz leta 1886.

Ribi trg je bil odprt 6. septembra 1879.

Mešna palača je bila sezidana 1874.

Tranvaj na konje se je začel 28. marta 1876. na *elektriko* pa 3. oktobra 1900.

KOLEDARČEK.

December.

15. III. *adventna nedelja*. (Evangelij: Janez Krstnik pričuje o Kristusu.) Jernej, šk.: Kristina, dev. — 16. ponedeljek. Evzebij, šk.; Albina;

Adelhaid kralj. — 17. torek. Lajor, šk.; Berta Vivina. — 18. *kvatrina sredo*. Gravjan, šk.; Vnebald — 19. četrtek. Nemezij muč.; Favsta. — *Danes je ščep ob 6 uri 53 min. zvečer. Dež in sneg.* — 20. *Kvatrni petek* — Liberat, muč.; Peter Kanizy. — 21. *kvatrina sobota*. Tomaž, ap.; Glicerij. — 22. *IV. adveetna nedelja*. (Evangelij: Janez Krstnik pokličen v prerokovanje.) Demetrij in Honorat; Cenon 23. ponedeljek. Viktorija, dev.; Dagobert, kr. — 24. torek. *Post in zdržek mesnih jedi* Adam in Eva; Irmina, dev. — 25. sredo. *Rojstvo Gospodovo*. — 26. četrtek. Štefan muč.; Arhelaj. — 27. petek. Janez Ev.; Fabijola — 28. sobota. Nedolžni otročiči; Kastor, m. — *Danes je zadnji qrajee ob 12. uri 8 min. ponoči Mrac.* — 29. *nedelja pred novim letom*. Tomaž, šk.; Trofin. 30. ponedeljek. David.; Liberij, m.; Nicefor, muč. — 31. torek. Silvester, pap.; Pavlina, muč.

Služkinja. (Spevala Roza ljka.)

Kadar žalost me obdaja
in brez službe, kam ne vem,
v Zavod rada Nikolaja,
v varno zavetišče grem.
Prosim lepo, prosim milo,
vse stanove, vse ljudi:
Zavodu darov obilo
pride naj iz vseh strani.

ZA KRATEK ČAS.

Ta je res debela. Neki kmečki fant, kateri je bil kočijaž imenitnih gospodov v marsikaterem kraju, je pripovedoval priprostim kmetom take gorostatnosti, da je bilo kaj. Med drugim jim je pravil da je bil tudi na koncu sveta, ter pridjal: „Ako bi bil storil še en korak naprej padel bi bil v nič.“

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Prihodnjič bomo več spregovorili.

RAZNO.

Čas je zlato. To vedo posebno Amerikanci. Ko gre bogat Amerikaneč brivnico mu strežejo tri osebe s tremi raznimi službami, morda tudi štiri, eden striže drugi brije, tretji čisti čevlje, četrti (navadno gospodična) mu nohte čisti in gospod bere časopise. To se godi hitro in vseh kratu.

DOMAČI ZDRAVNIK.

Spanje. *Zdravi in mladi ljudje* naj nikdar ne leže skupaj s starimi in bolnimi. Stariši skrbite, da bodo spali otroci tudi ločeni vsak posebej.

Umetno dihanje pri utopljenih in zadušeni. Odpri jim čeljusti pritisni z žlico na jezik. Ovij s čisto ruto roko, vleci in spuščaj jezik pone-srečence.

NAŠE SLIKE.

Sinaj. Samostan sv. Katarine Aleksandrijske. — Tu počiva tudi truplo te svetnice device in mučenice.

UGANKE.

Rešitev ugank:

»Mlinar« ali »Žagar«

Prav sta jo rešila: Ciril Goriup (Rojan) in Mihec Pustišek.

NOVA UGANKA.

Ciganka pravi, da ugame marsikaj, če ji pokažeš roko V kaki zvezi stoji ciganka z uganko?

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Odgovor.

»Družinskemu Prijatelju:«

Z velikim zanimanjem sem čitala pismene 6. Novembra t. l. št. 21. tožec o naročnikih in o suknjici tako odkrito srčno, da se mi v resnici smiliš da moraš brez suknjice v hudi zimi biti, posebno kadar začne pihati tržaška burja o bogi »družinski prijatelj« pa brez...

Ali ne bodi žalosten ne žaluj preveč. — Potruditi se hočem da v dobiš za leto 1908 novih naročnikov sedaj imam že 4. (štiri) in morda tudi kašen grošek povrh, da si umisliš suknjico da mi po zimi ne zmszneš, priča bodi da tudi mi drugi mislimo na tebe. Tvoje pismene sem prečitala od konca do kraja, ker si me pa prosil da naj ti pišem, nstrežem tvoji želji...

Ne vem pa če je tebi kaj znano o Marijinem domu oho, — kako lepo je tam kako s veselimo in tebe povabim dragi Prijatelj, da si tudi ti enkrat ogledaš naš dom. Kako se me zabavamo koliko preds av — deklamacij to nbole z šaljivim dobitki cele vrste se jih postavi na oder potem pa toliko smeha, kako lepo je v nedeljah in praznikih viditi vsle smehele obraz obrabe koliko šuma kakor čebele v panju da bi človek res kmalu oglašil, — koliko žvergolenja kakor ptici na drevju, kako brez skrbi me prepevamo in se veselimo ni pošteno zabavamo, ka'or v materinem naročju, tako smo brez skrbi, saj imamo dosti priložnosti spoznati, kako nam je bil potreben »Marijin Dom.«

Saj naši skrbni duhovniki posebno pa gospod Voditelj se trudi da bi bilo vse v naj lepšem redu. —

Tu tudi ne pogrešamo domačih ljudi ker jih nadomeščajo naši oskrbitelji; hvaležue jim moramo biti. — Za to da res »Družinski Prijatelj« dobro nam je tukaj biti. —

Samo premajheno stanovanje še imamo kjer je tako zmiraj natlačeno. — Pa veš »dragi Prijatelj« kaj mi je bilo še prav všeč v Tvojem pismu, ker da nimaš dolgih prstov — aha, — ta pa je nekaj vredna. — Toraj nekaj naročnikov pa tudi nekaj grošev povrh dobiš, če mi ne zameriš. —

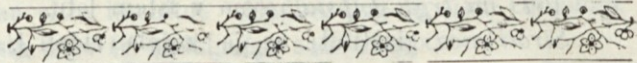
Te iskreno pozdravim in dobro se imej.

Dragi mi družinski prijatelj.

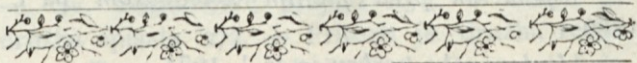
O! kar si nasvet prišel si vedno moj prijatelj, a še le zdaj Ti razodenem, kako sem te obžalovala, ker si imel tako slabi papir; vedno sem se bala, da ne bodes več prihajal med svet. Hvala Bogu sem vzkliknila ob začetku leta ko sem te zagledala bolj krepkega a obleko sem mislila, da si dal perici in komaj sem čakala drugo številko a vedno brez obleke upala sem da bode kaka imenitna gospa dala ti plašč a vse zaman.

Prepričana sem, da bagatini ne marajo za reveža jaz sem tudi uboga, obleke nimam za Te, tu Ti pa pošljem tri krone in Ti obljubim, da Te bodem še bolj tople priporočala vsem svojim sestrkam in znanckam. Z Bogom Te, pozdravljam in obljubim, da Ti bodem pomagala vedno pa svojih močeh. N. N.

- 1) Prosimo le staro naročnino (1907)
- 2) Če kdo nima vseh števil, naj se precej oglasi, da mu lahko vstrežemo, če želi dati IV. letnik vezati.
- 3) Vse številke tega letnika tudi imamo še

Sprejemem takoj dva krepka učenca v kovaški in podkovski obrt; pogoji so ugodni Anton Zore, kovaški mojster Kamnik (Kranjsko Gorenjko).

Pozor!

Izmel izvodov knjižice »PLES«, ki so še v zalogi, bi n jraji videli, da jih naroče knjižnice.

Na ta način bode korist tega berila **splošnejša** glede na čas, kraj in osebe. Zato blagovolite nam Vi P. N. G., ki pojmuje in uvažujete vsestranski pomen knjižice, pravočasno *posredovati* oziroma *naročiti* jo tudi za tamošjo:

1) župni sko	}	knjižnico.
2) šolsko in		
3) društveno		

Z bratskim pozdravom

Uredništvo »Družinskega Prijatelja«

Trst — Via Vincenzo Bellini 2., IV.

Cena 70. vinarjev (brez pošte)